

PROSVETNE DELAVCE V POSTOJNI

JUBILEJNO INFORMATIVNO GLASILO ANDRAGOŠKEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

Maj 2019

goškega instituta Ljubljana, predava
loma v srednjih šolah"

ADS/50let

Jubilejno informativno glasilo Andragoškega društva
Slovenije

Urednica: mag. Marija Velikonja

Uredniški odbor: dr. Zoran Jelenc, Ida Srebotnik, mag.
Marija Velikonja

Oblikovanje in prelom: Jaka Kramberger

Založnik: Andragoško društvo Slovenije
Ljubljana, 2019

Elektronska izdaja

URL: [https://www.acs.si/digitalna-bralnica/jubilejno-
glasilo-ads-50](https://www.acs.si/digitalna-bralnica/jubilejno-glasilo-ads-50)

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in
univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID=301552384](https://nuk.ub.uni-lj.si/COBISS.SI-ID=301552384)

ISBN 978-961-94784-0-0 (pdf)

UVODNE BESEDE

Z jubilejnim glasilom sporočamo, da je preteklo petdeset let od ustanovitve Andragoškega društva Slovenije. Ko prebiramo, kakšno pot je društvo prehodilo v petdesetih letih, in dosežke, s katerimi se lahko pohvali, se lahko zadovoljni oziramo v pretečena leta.

Dejavnosti društva so prestopala naše meje, oblikovala in spodbujala so svoje člane, hkrati pa so tudi člani bogatili društvo. Prehajali smo v obdobja, ko smo širili svoje članstvo in dejavnosti in nato spet v čase, ko smo se umirjali. Le prenehali nismo. V kritičnih časih se je vedno oblikovala skupina članov, ki je potegnila "voz navzgor".

Ne gre, da ne bi pri tem posebej omenili kronista in nenehnega spremljevalca razvoja društva dr. Zorana Jelenca. Že ob 30-letnici društva (1998) je zbral veliko dragocenega gradiva v publikaciji *Vloga in razvoj Andragoškega društva Slovenije v obdobju 1968–1991*. Zdaj v zgoščeni obliki predstavlja celotno petdesetletno obdobje delovanja društva. Opravil je izjemno delo, za to smo mu hvaležni in se mu zahvaljujemo.

V glasilu prvič predstavljamo vse predsednike in častne člane društva v obdobju petdesetih let. Nekateri člani so nam poslali posebej za to izdajo tudi zanimive prispevke, osebna doživetja, ki opisujejo drobce iz življenja društva v različnih obdobjih.

Vse dobro, vztrajnosti in ustvarjalnosti želimo društvu tudi v prihodnje.

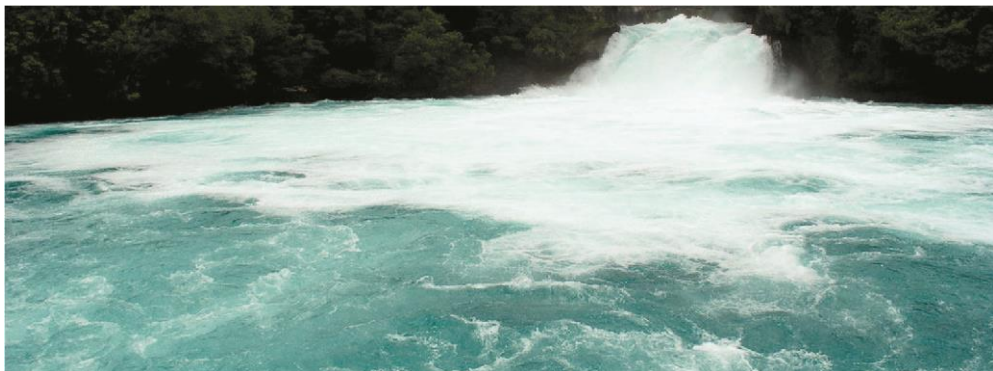
Marija Velikonja, urednica
e-pošta: mvelikon@gmail.com

O SPOMINIH

Vse poti so večno stare. Vsak korak je večno nov.

Kajetan Kovič

avtor: Donnie Ray Jones, slika:

<https://www.flickr.com/photos/11946169@N00/6632555023>

“Nikdar ne morem stopiti naenkrat v isto reko ...” je nekoč zapisal grški filozof. “Ko stopim drugič, je toliko in toliko reke namreč že odteklo, in tudi jaz sem se medtem postaral – četudi samo za en dan, za uro, za kratko minuto ... in na žalost ne morem biti več isti. Potem se lahko samo še spominjam na reko, ki je odtekla, in na samega sebe, ki mi prav tako brez prestanka mineva življenje. Kar potem imam, kar mi ostane, je samo še spomin; na vsem svetu in od prejšnjega ne ostane prav nič drugega.”

Spomin pa je, kot vsi vemo, tako nezanesljiv in tako hitro se nam izgubi v pozabo. Zato, da se ne izgubi, ga moramo shraniti. To danes zelo dobro počnejo računalniki, ki shranjujejo v spomin množico podatkov. Največkrat pa nam že malo zaprašene spomine povrnejo obletnice, kot je bilo lanskih 50 let od ustanovitve Andragoškega društva Slovenije.

Obletnici smo posvetili tudi to publikacijo, da bi drobne utrinke v spomilih nekaterih članov ADS na prehojeno pot obudili v nekaj besedah in skromnih fotografijah zato, da ne bi odtekli, kot so mnogi doslej, brez povratka, kot reka. In tudi zato, da se spomnimo, kako pomembna je bila vloga in pomen

dejavnosti ADS pri razvoju izobraževanja odraslih v Sloveniji in koliko ljubiteljskega in pionirskega dela je bilo vloženega v to, velikokrat prezrto področje izobraževanja in učenja.

Spomini nam mnogokrat pomagajo, da bolj jasno vidimo naš današnji in jutrišnji dan. V vodstvu ADS se pogosto sprašujemo, kakšna je vloga našega društva danes. Še posebej, ker se vedno bolj soočamo s pasivnostjo in neaktivnostjo naših članov. Je morda naše društvo, kot mnoga stanovska društva, izgubilo svoje začetno navdušenje, voljo in energijo? Ali nimamo več pravih ciljev, ki bi nam osmišljali dejavnost? Smo res uresničili in dosegli vse ambiciozne načrte in ideje, ki so jih videli ustanovitelji pred petdesetimi leti?

Na 50-letni poti društva so že nekajkrat naši koraki zastali, vendar ne za dolgo. Vedno so se našli posamezniki, ki so potegnili voz naprej. Najbolj je to uspevalo dolgoletnemu predsedniku dr. Zoranu Jelencu. Ob 50-letnici ima največ zaslug, da smo ostali in da še vztrajamo. Ko prebiram seznam častnih članov našega društva, njegovega imena ne najdem med imenovanimi. Torej je čas, da popravimo zamujeno in ga ob tem jubileju uvrstimo med častne člane društva.

Želim si, da bi se zgodba o našem društvu nadaljevala. Nekatera poglavja bomo morali v prihodnje sicer napisati na novo. 50 let je veliko in, kot kaže, tudi premalo za uresničitev idej in nalog, ki nas čakajo v razvoju izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja tudi v prihodnje.

Ne smemo utihniti! Izobraževanje odraslih morda še bolj kot kdaj v preteklosti potrebuje naš glas, naše ideje, pobude in prisotnost tukaj in zdaj!

Ida Srebotnik, predsednica

PETDESET LET ANDRAGOŠKEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

Andragoško društvo Slovenije (v nadaljevanju ADS) je nastalo v obdobju, ki ga označuje svetovna kriza izobraževanja. Izobraževanje odraslih je v tem obdobju začutilo "svojo veliko priložnost", kar je v svetu potrdila Tretja mednarodna konferenca Unesca o izobraževanju odraslih, ki je bila v Tokiu leta 1972. Znana je po tem, da se je zavzela za strategijo vseživljenjskosti učenja, ki edina omogoča ustrezno sistemsko umestitev izobraževanja odraslih.

Ustanovitev ADS je spodbudilo Andragoško društvo Jugoslavije, ustanovljeno že leta 1965. Jugoslavija je bila ena prvih držav v svetu, ki je uradno sprejela in potrdila načela permanentnosti izobraževanja. Slovenija je že pred tem imela kar dolgo tradicijo izobraževanja odraslih in tudi prve slovenske asociacije za izobraževanje odraslih smo imeli že pred tem – Zvezo delavskih univerz, ustanovljeno leta 1959, ter Društvo organizatorjev izobraževanja, leta 1962.

Razvoj dejavnosti ADS ima štiri značilna obdobja:

Prvo obdobje 1968–1977 lahko označimo kot obdobje nastajanja in konstituiranja Andragoškega društva Slovenije v tesni povezavi z dejavnostjo Zveze andragoških društev Jugoslavije in Zvezo delavskih univerz Slovenije.

Drugo obdobje 1968–1984 je obdobje organizacijske členitve, strukturiranja programa in utrjevanja avtonomije Andragoškega društva Slovenije, saj se v tem obdobju društvo organizacijsko močno okrepi in osamosvoji.

Tretje obdobje 1984–1991 je obdobje intenzivnega utrjevanja in uveljavljanja novih strokovno-konceptualnih rešitev in vpeljevanja razvojnih projektov, ki so se še intenzivneje nadaljevali v Andragoškem centru Slovenije, potem ko je bil ustanovljen leta 1991.

Četrto obdobje 1991 do danes lahko označimo kot obdobje prizadevanj za ustrezno sistemsko ureditev izobraževanja odraslih. Pomembna vloga in funkcija ADS danes, ko imamo za strokovni razvoj profesionalno organizacijo - **Andragoški center Slovenije**, je, da vpliva na člansko in stanovsko zavest članov Andragoškega društva Slovenije in izobraževalcev odraslih na sploh, da spodbuja člansko pripadnost in kohezivnost ter vzbuja zanimanje za razvoj naše dejavnosti - izobraževanja odraslih in naše stroke - andragogike.

Uradni list RS, številka 18, 11.10. 1991

ODLOK o ustanovitvi Andragoškega centra Republike Slovenije

Republika Slovenija ustanovi Andragoški center Republike Slovenije kot javni zavod zaradi opravljanja strokovnih nalog za potrebe izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji. Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 620-04/91-5/2-8

Ljubljana, dne 27. septembra 1991.

*Izvršni svet Skupščine republike Slovenije
Podpredsednik Matija Malešič l. r.*

Razvoj ADS smo leta 1998 opisali v knjižici *Vloga in razvoj Andragoškega društva Slovenije v obdobju 1968–1991* – knjižico je napisal dr. Zoran Jelenc na podlagi svoje raziskave. Tam se zainteresirani bralec lahko v podrobnosti seznani z razvojem ADS. V tem prispevku ga bomo predstavili le na kratko:

- kdo so bili njegovi predsedniki/predsednice,
- kako je bilo organizirano,
- katere so bile njegove poglobitve dejavnosti in uspehi,
- kdo so bili izstopajoči predstavniki,
- s kom se je društvo povezovalo in s kom je sodelovalo.

ADS je doslej imelo 7 predsednic in 4 predsednike, skupno 11. To so bili: **mag. Jože Valentinčič** in **Tilka Blaha** (1968–1974, kako sta si delila predsedovanje, nimamo podatkov); **Marija Faganeli Greif** (1975–1976); **Štefan Huzjan** (1977–1982); **mag. Stanka Zupan** (1982–1983), **dr. Zoran Jelenc** (1983–1988, 2005–2012); **Jurij Jug** (1988–1991); **dr. Ana Krajnc** (1991–1994); **Jasna Dominko Baloh** (1995–1999); **Melita Cimerman** (2000–2004); **Ida Srebotnik** (2013–2019).

Več kot en mandat sta predsedovala društvu Štefan Huzjan (en mandat in pol) in Zoran Jelenc (3 in pol), morda tudi Jože Valentinčič (točnih podatkov nimamo). **Število članov ADS** se je v posameznih obdobjih spreminjalo, občasno naraščalo in občasno padalo. Največ jih je bilo leta 1981, ko je bilo v društvu **372** članic in članov. Od leta 1988, ko je bilo v ADS 140 članov, se je število članov še zmanjševalo in ima danes **107** članov. Organiziranost in delovanje društva sta bila v različnih obdobjih društva različna. Najbolj razčlenjeno je bilo delovanje ADS v obdobju 1984-1988, ko je imelo društvo 3 sekcije, 12 komisij in 7 podružnic. **Sekcije ADS** so bile:

- za učno in izobraževalno tehnologijo,
- za izobraževanje v tretjem življenjskem obdobju – za izkušenjsko učenje.

Najintenzivneje je delovala prva (za učno in izobraževalno tehnologijo), drugi dve pa sta delovali le krajši čas. Sekcija za tretje življenjsko obdobje se je po enem letu delovanja v ADS osamosvojila z ustanovitvijo **Univerze za tretje življenjsko obdobje**, sekcija za izkušenjsko izobraževanje pa je postopoma presahnila. Društvo je dalo pobudo za ustanovitev tudi **novih sekcij**, to so bile:

- za izobraževanje v kmetijstvu
- za andragoško svetovalno delo
- za delo s študenti
- za ekološko izobraževanje – za izobraževanje zaposlenih,

a do njihovega delovanja ni prišlo.

Za obravnavanje specifičnih vsebinskih in strokovnih vprašanj izobraževanja odraslih je ADS ustanovilo **posebne komisije**, to pa so bile:

- za politiko in sistem izobraževanja odraslih,
- za izobraževanje andragogov in andragoških delavcev,
- za informiranje in publicistično dejavnost,
- za gospodarska vprašanja,
- za kadrovska vprašanja,
- za mednarodno sodelovanje.

Občasno in priložnostno so delovale **tudi komisije**:

- za spremljanje systemskega urejanja izobraževanja odraslih,
- za pripravo republiškega posveta leta 1991,
- za izpeljavo propagandno-informacijske dejavnosti,
- za oživitve delovanja podružnic,
- za vključevanje knjižnic v izobraževanje odraslih in
- za članstvo ADS.

Podružnice so bile ustanovljene z namenom, da se delovanje društva približa svojim članom na območjih, kjer delujejo (po teritorialnem načelu) in da tako zadovoljijo ožje interese tamkajšnjih članov; so izraz težnje, da se delo društva decentralizira. Društvu je uspelo ustanoviti **podružnice** v mestih:

- Maribor (za Štajersko),
- Novo mesto (za Dolenjsko),
- Kranj (za Gorenjsko),
- Koper (za obalno-kraško območje, vključevala pa je tudi članstvo iz Postojne),
- Celje (za celjsko in koroško območje),
- Ljubljana in
- Nova Gorica

Z izjemo podružnice v Mariboru, ki je začela delovati že leta 1981 kot *“Aktiv andragogov v Mariboru”*, so bile druge podružnice ustanovljene v letih 1984 do 1986; po letu 1988 niso več aktivno delovale.

V skladu s cilji, ki jih je že leta 1968 ob ustanovitvi društva opredelil prvi predsednik ADS Jože Valentinčič, je društvo ves čas svojega delovanja opravljalo **različne dejavnosti**, to pa so bile predvsem:

- skrb za izobraževalno politiko in razvoj sistema,
- razvoj izobraževanja odraslih in andragogike,
- izobraževanje in strokovno spopolnjevanje andragogov,
- informacijska in publicistična dejavnost ter
- medrepubliško in mednarodno povezovanje.

Z leve: mag. Andrej Sotošek, mag. Katja Dovžak, dr. Zoran Jelenc

Svoje poslanstvo je društvo dosegalo **na različne načine**, kot so organizacija strokovnih posvetovanj, javnih tribun, okroglih miz, razprav itn.

Med najpomembnejše posvete lahko štejemo **posvet na Bledu leta 1984** z naslovom *“Izobraževanje odraslih v dolgoročnem razvoju Slovenije”*, ki je začrtal možnosti razvoja in sistemske ureditve izobraževanja odraslih v Sloveniji; na tej podlagi so bili ob osamosvojitvi Slovenije od leta 1991 dalje sprejeti pomembni državni ukrepi, kot so, če naštejemo le najpomembnejše:

- ustanovitev Sekcije za izobraževanje odraslih na takratnem Ministrstvu za šolstvo in šport,
- odobritev posebnih sredstev za izobraževanje odraslih v proračunu Slovenije,
- ustanovitev Andragoškega centra Slovenije,
- sprejetje posebnega zakona o izobraževanju odraslih,
- okrepitev visokošolskega študija andragogike na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

Ti ukrepi so omogočali tudi razvoj raziskovanja na področju andragogike in izobraževanja odraslih ter nadaljnjo konceptualizacijo izobraževanja odraslih.

Društvo je skrbelo tudi za **informacijsko in publicistično dejavnost**, saj je od leta 1978 dalje vse do ustanovitve Andragoškega centra izdajalo mesečno glasilo *Informacije ADS*; danes društvo občasno izdaja svoje glasilo ADEES. ADS je v svojem najaktivnejšem obdobju izdalo kar nekaj publikacij. Po objavi knjižice *“Izobraževanje odraslih v dolgoročnem razvoju Slovenije”* je v 80-tih letih objavilo ali sodelovalo pri objavi še novih, to pa so:

- Odrasli v srednjem izobraževanju (1986),
- Vsebine in oblike izobraževanja odraslih (1986),
- Video v izobraževanju odraslih I in II (1988),
- Izobraževanja odraslih za ekološko osveščanje (1988),
- Izobraževanje odraslih v času gospodarske prenove (1988),
- Izobraževanje odraslih in Evropa '92 (1990).

Ne smemo pozabiti tudi na **sodelovanje ADS z drugimi** asociacijami v Sloveniji

- Zveza delavskih/ljudskih univerz
- Skupnost izobraževalnih centrov
- Društvo zasebnih organizacij za izobraževanje odraslih
- Društvo organizacij za izobraževanje odraslih v srednjih šolah
- Zveza univerz za tretje življenjsko obdobje
- Združenje izobraževalnih organizacij
- Zveza društev kadrovskih delavcev Slovenije
- Zveza specialnih in rehabilitacijskih pedagogov in druge)

ter na sodelovanje z *Zvezo andragoških društev Jugoslavije* ter na mednarodno sodelovanje z *Evropskim združenjem za izobraževanje odraslih*, katerega članica je, z *Mednarodnim svetom za izobraževanje odraslih* in drugimi.

ADS ni pozabljalo tudi na izrekanje priznanj zaslužnim na področju izobraževanja odraslih in na predlaganje kandidatov za nagrade in priznanja. Posameznikom, ki so posebno zaslužni za razvoj izobraževanja odraslih in za dejavnost ADS, je društvo podelilo naziv častnega člana/članice. Do zdaj je ta naziv pridobilo 21 oseb, 10 žensk in 11 moških.

Zoran Jelenc

e-pošta: zoran.jelenc@guest.arnes.si

PREDSEDNIKI ANDRAGOŠKEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

V tem obdobju je društvo vodilo **enajst predsednic in predsednikov**, ki so bili izvoljeni med najbolj aktivnimi člani društva in so v obdobju vodenja svojo zrelost, odgovornost, iznajdljivost, pogum, vizijo tudi potrdili.

Mag. JOŽE VALENTINČIČ (1926–2013)

Predsednik ADS 1968–1973

Jože Valentinčič, dipl. pedagog, kasneje magister pedagogike, je bil prvi predsednik društva (1968) in je na tem položaju ostal nekaj let. V svojem uvodnem nagovoru je ustanovitev društva označil kot *“logično posledico razvojnih komponent in družbenih potreb”*; v enajstih točkah programa je pokazal, da pozna svetovne smeri razvoja izobraževanja v svetu. V tem času je bilo izobraževanje odraslih v Jugoslaviji zelo razvito, on pa je bil tesno povezan z jugoslovanskimi andragogi, ki so delovali na univerzah v Beogradu in Zagrebu. V Zvezi delavskih univerz Slovenije (ZDUS) je imel kot strokovni sodelavec ZDUS stik s številnimi sodelavci delavskih univerz, ki so postali člani novoustanovljenega društva. Postavil je organizacijske in programske temelje društva. V vlogi predsednika društva je postal animator in povezovalec razvoja izobraževanja odraslih v Sloveniji. Ko se je leta 1969 zaposlil na Zavodu SR Slovenije za šolstvo kot vodja Oddelka za izobraževanje odraslih, je raziskoval ter s sodelavci uresničeval sodobno organizacijo izobraževanja odraslih v srednjih šolah.

TILKA BLAHA (1925–2016)

Predsednica ADS 1974

Tilka Blaha je bila kot sekretarka Zveze delavskih univerz Slovenije pobudnica širitve delavskih univerz po Sloveniji. Podobno kot Jože Valentinčič je bila tesno povezana z jugoslovanskimi andragogi na univerzah v Beogradu in Zagrebu, pri katerih se je seznanjala s sodobnimi tokovi izobraževanja odraslih v svetu. Ta spoznanja je uveljavljala pri svojem delu in ga prenašala tudi na številne sodelavce delavskih univerz.

Skupaj z Jožetom Valentinčičem sta bila ključni osebi pri povezovanju z Andragoškim društvom Jugoslavije, ki je dalo pobudo za ustanovitev Andragoškega društva Slovenije (ADS). Oba, Jože Valentinčič in Tilka Blaha, sta postavljala temelje ADS in izobraževanju odraslih v Sloveniji. Na sedežu ZDUS je bil prvih deset let tudi sedež ADS. Ker o delovanju ADS v prvih desetih letih ni ohranjena dokumentacija, ne vemo točno, kako sta si Jože Valentinčič in Tilka Blaha delila prvih šest let delovanja društva (1968–1974). Tilka Blaha je imela dobro podporo tedanjih političnih odločevalcev, saj je tudi sama opravljala pomembne politične funkcije v SZDL in sindikatih. Zavedala se je izjemnega pomena znanja odraslih prebivalcev za razvoj Slovenije.

MARIJA FAGANELI GREIF

Predsednica ADS 1975–1976

Marija Faganeli Greif je bila predana predsednica Andragoškega društva Slovenije. Sicer ravnateljica osnovne šole Tržič je bila naklonjena tudi izobraževanju odraslih, zato je vzporedno postala tudi direktorica Delavske univerze v Tržiču. Ljudje so čutili njeno predanost vseživljenjskemu izobraževanju in učenju in so se mnogi tudi zaradi tega vključevali v programe Delavske univerze. Razvijala je bilateralno sodelovanje z ljudskimi visokimi šolami v Avstriji – obiski, izleti, nastopi na obeh straneh. Delavska univerza Tržič je bila ena najboljših v Sloveniji. Marija Faganeli Greif je bila tudi predsednica skupščine tržiške kulturne skupnosti.

ŠTEFAN HUZZAN

Predsednik ADS 1977–1982

Štefan Huzjan, dipl. sociolog, tedaj vodja Izobraževalnega centra v Ljubljanski banki, je vodil društvo kar šest let. Leto 1977, ko je prevzel predsedovanje ADS, lahko označimo kot prelomnico za položaj in avtonomnost društva. Sedež društva, ki je bil dotlej pri ZDUS, je bil poslej v Izobraževalnem centru Ljubljanske banke. Za delovanje društva v času njegovega predsedovanja je značilna večja organizacijska in programska avtonomnost, število članov se je povečalo od 64, kolikor jih je bilo v letu 1976, na 350 ob koncu njegovega mandata. Po vrsti in številu izpeljanih nalog je bilo to za društvo razgibano obdobje. Društvo je povezovalo vse dejavnosti izobraževanja odraslih, tudi izobraževalne centre v podjetjih. Zgled za to je bil tudi Izobraževalni center LB. Štefan Huzjan je pridobil mlade sodelavke / sodelavce, s katerimi so razvijali izobraževalne programe, namenjene zaposlenim v banki. Zavedal se je, kako pomembno je izobraževanje zaposlenih. V času njegovega predsedovanja je bila v Mariboru ustanovljena prva podružnica ADS.

Mag. STANKA KUŠČE ZUPAN

Predsednica ADS 1982–1983

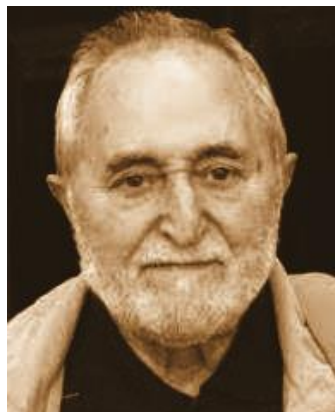
Stanka Zupan, dipl. sociologinja, je bila predsednica ADS le dobro leto. V njenem času je postajalo čedalje bolj aktualno vprašanje, kakšen položaj in vloga naj ima izobraževanje odraslih v družbi. To se zrcali tudi v naslovu posveta *“Uveljavljanje izobraževanja odraslih v družbi”*, ki je bil v Ljubljani marca 1982, ko je Stanka Zupan prevzela funkcijo predsednice društva. To je bilo v obdobju, ko je politika uveljavila sistem usmerjenega izobraževanja, katerega pomembna postavka je bil t. i. enotni sistem vzgoje in izobraževanja, ki je skušal poenotiti vse izobraževanje, tako otrok in mladine kot odraslih. Andragogi smo opozarjali na zmotnost in škodljivost teh sistemskih izhodišč. Vrstila so se razpravljanja na temo *“Kako sistematično uveljavljati funkcije izobraževanja odraslih v družbi in v enotnem sistemu vzgoje in*

izobraževanja”, potekale so razprave, v katerih so člani društva izražali in sprejemali stališča o nadaljnjem razvoju izobraževanja odraslih. V letu 1983 je Stanka Zupan pripravila zelo ambiciozen program razvoja in dejavnosti ADS, vendar je ob spoznanju, da ga bo težko uveljavila, odstopila in prepustila predsedovanje podpredsedniku, ki je bil tedaj Zoran Jelenc.

DR. ZORAN JELENC

Predsednik ADS 1983–1988 in 2004–2013

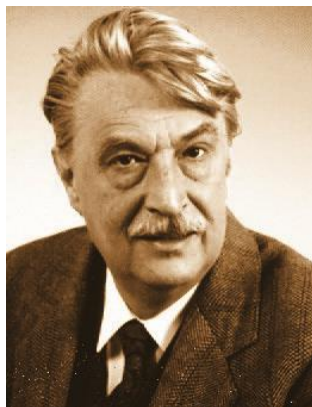
Po odstopu Stanke Zupan je ADS kot vršilec dolžnosti v letih 1983–1984 prevzel Zoran Jelenc, ki je bil potem predsednik do leta 1988. Njegov mandat se je začel z zelo uspešnim posvetom leta 1984 na Bledu na temo *“Izobraževanje odraslih v dolgoročnem razvoju Slovenije”*. Na njem je bilo sprejeto zaključno poročilo v desetih točkah, ki jih lahko označimo kot podlago za vse nadaljnje sistemsko urejanje izobraževanja odraslih. Obdobje za tem je bilo zelo intenzivno in uspešno. Društvo se je na novo organiziralo, pri tem so bile ključne komisije in sekcije, ki jih je ustanovilo, za njihovo vodenje pa je predsednik pridobil nove, aktivne in zagnane sodelavke in sodelavce. Ustanovljene so bile tudi nove podružnice; poleg že prej delujoče so nastale tudi v Novem mestu, Kranju, Kopru, Celju, Ljubljani in Novi Gorici. Društvo se je tesno povezalo s Skupnostjo izobraževalnih centrov (SIC). Uveljavljalo se je tudi v jugoslovanskem merilu. Zoran Jelenc se je kot vodja raziskovanja izobraževanja odraslih na Pedagoškem inštitutu Univerze v Ljubljani poglobljal tudi v teorijo andragoške vede. Njegovo delo je spodbujalo delovanje društva tudi v naslednjih letih. Kasneje je predsedoval Andragoškemu društvu v še dveh mandatih, v obdobju 2004-2013. V tem obdobju je bila ustanovljena nova sekcija - *Sekcija za odrasle osebe s posebnimi potrebami*, društvo je še naprej opozarjalo na potrebo po sistemski ureditvi izobraževanja odraslih, dalo je tudi pobudo za ustanovitev krovnega združenja, ki bi povežalo delovanje vseh asociacij v Sloveniji na tem področju; žal do realizacije te pobude še ni prišlo.

Dr. JURIJ JUG

Predsednik ADS 1988–1991

Dr. Jurij Jug, redni profesor univerz v Mariboru in v Ljubljani, je posegel po najvišjih ravneh, ki jih je na nekem strokovnem področju mogoče doseči: poleg poučevanja na obeh navedenih univerzah, je bil raziskovalec z velikim številom objav doma in v tujini, urednik znanstvenih in strokovnih publikacij, organizator mednarodnih konferenc, pisec izvirnih znanstvenih člankov; kolegi tako na zahodu kot na vzhodu so ga označevali tudi za *“andragoškega ambasadorja na evropskem prizorišču”*. Udeležil je idejo, da bi imele države srednje Evrope redne simpozije o zgodovini izobraževanja odraslih; od leta 1995 so jih vsako leto tudi prirejali, udeleževali so se jih andragogi iz Madžarske, Češke, Slovaške ter Hrvaške. Posvečal se je pomembnemu področju spoznavanja zgodovinskih ozadij stroke - premisleku o nastanku in razvoju izobraževanja odraslih na slovenskem. Kot predsednik ADS je uspešno nadaljeval delo, ki je bilo zastavljeno v dotedanjem razvoju ADS.

Dr. ANA KRAJNC

Predsednica ADS 1991–1994

Dr. Ana Krajnc, dipl. psihologinja in pedagoginja, je leta 1972 ustanovila študij andragogike na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer je potem vsa leta delovala kot profesorica in nosilka andragoških predmetov. Prevzemala je najbolj zahtevne strokovne naloge in bila tako nosilka številnih referatov na strokovnih posvetih in strokovnih tem pri izobraževanju članov društva. V Andragoškem društvu Slovenije je sodelovala v različnih vlogah od 70-tih let prejšnjega stoletja dalje, en mandat (1991-1994) je bila njegoa predsednica. Ves čas je povezovala delovanje Andragoškega društva Slovenije s sorodnimi dejavnostmi (strokovnimi organizacijami, združenji, posamezniki) v tujini in v

drugih jugoslovanskih republikah; med leti 1982 in 1984 je predsedovala Zvezi Andragoških društev Jugoslavije. Bila je članica vodstvenih organov v najpomembnejših asociacijah andragogov v svetu. Kot pobudnica je zaslužna za *ustanovitev slovenske Univerze za tretje življenjsko obdobje*, ki od leta 1986 deluje kot samostojna organizacija; danes je predsednica Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje. Je dobitnica najvišjih priznanj na področju vzgoje in izobraževanja in izobraževanja odraslih. Leta 1995 je ustanovila prvo slovensko andragoško revijo *Andragoška spoznanja*. Je pospeševalka razvoja andragoške stroke in strokovnega dela ne le v društvu, temveč tudi v Sloveniji nasploh.

JASNA DOMINKO BALOH

Predsednica ADS 1995–1999

Jasna Dominko Baloh, dipl. pedagoginja, je v času predsedovanja ADS organizirala strokovna posveta *“Vseživljenjsko učenje, pogoj za preživetje in kakovost”* leta 1996 in *“Izobraževanje odraslih in demokratizacija družbenih odnosov”* leta 1997. Organizirala je strokovne razprave za izboljšanje systemske ureditve izobraževanja odraslih *o Beli knjigi, o novi šolski zakonodaji*. Že leta 1981, ko je bila v Mariboru ustanovljena prva podružnica

ADS, je bila njena predsednica; v njej je bilo 80 aktivnih članov. V času njenega predsedovanja je društvo izdajalo *Novičke*, ki so jih prejemale vsi člani društva, društvo je vzdrževalo stalne stike z mediji. Člani društva so sodelovali na različnih posvetih, okroglih mizah in srečanjih, ki so jih organizirali mediji ali strokovne organizacije, aktivno so sodelovali s prispevki na vrsti mednarodnih posvetovanj in srečanj v okviru Evropskega združenja za izobraževanje odraslih. Danes je uspešna direktorica poslovne skupine Doba.

MELITA CIMERMAN

Predsednica ADS 2000–2004

Kot predsednica ADS je uspešno nadaljevala delo, ki je bilo zastavljeno v dotedanjem razvoju ADS. Na pobudo Evropskega združenja za izobraževanje odraslih je izpeljala razpravo o Memorandumu o vseživljenjskem učenju, ki ga je sprejela Evropska unija leta 2000, kot osrednji dokument za opredelitev in izpeljavo zamišljenega razvoja filozofije in strategije vseživljenjskosti učenja.

IDA SREBOTNIK

Predsednica ADS od 2013 dalje

Ida Srebotnik, prof. pedagogike in slovenskega jezika s književnostjo je prve izkušnje v izobraževanju odraslih pridobivala v Izobraževalnem centru LB, zatem je vsa leta do upokojitve, sprva kot vodja izobraževanja odraslih, kasneje pa tudi pri vodenju Šolskega centra za PET in Višje strokovne šole, skrbela za razvoj in pomen izobraževanja odraslih v Šolskem centru za pošto, ekonomijo in telekomunikacije v Ljubljani. Kot organizatorka je povezala srednje šole, ki so imele oddelke za izobraževanje odraslih, in bila med ustanovitelji *Društva za izobraževanje odraslih v srednjih šolah* ter predsednica društva. Kot predsednica ADS je z uspešnim projektom *“Gradimo mostove v izobraževanju odraslih”* spodbudila vnovično povezovanje andragoških društev na območju nekdanje Jugoslavije. Skupine andragogov se strokovno srečujejo vsako leto v drugi državi. Posebno pozornost namenja izobraževanju učiteljev odraslih oseb s posebnimi potrebami, za katere ADS organizira in izvaja program *“Inkluzija odraslih s posebnimi potrebami v izobraževanju”*. Vsako leto s pomočjo sofinanciranja MIZŠ društvo organizira strokovne dogodke, med drugim tudi odmeven posvet o problematiki migrantov in begunstva.

ČASTNI ČLANI ANDRAGOŠKEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

Andragoško društvo Slovenije je doslej podelilo naziv častnega člana 21 osebam, ki jih na kratko predstavljamo v nadaljevanju.

Ciril Baškovič

kot namestnik ministra in državni sekretar na Ministrstvu za znanost in tehnologijo ter kot politik je zaslužen za podporo razvoju in raziskovanju na področju andragogike in za ustanovitev Andragoškega centra Slovenije v l. 1991.

Tilka Blaha

(že pokojna) je bila eden tistih stebrov, brez katerih ne bi bilo mogoče zgraditi Andragoškega društva Slovenije in ki je med najbolj zaslužnimi, ki so mu postavili temelje za vse njegovo nadaljnje delovanje. Bila je predsednica ADS v prvih letih. To ji je omogočal tudi položaj sekretarke v Zvezi delavskih univerz Slovenije.

Dr. Jurij Jug

redni profesor za zgodovino izobraževanja odraslih na univerzah v Ljubljani in Mariboru, raziskovalec zgodovine izobraževanja odraslih v Sloveniji, prejemnik državne nagrade Ministrstva za šolstvo in šport za področje vzgoje in izobraževanja. V enem mandatu (1988–1991) predsednik ADS.

mag. Jožko Čuk

kot predsednik Gospodarske zbornice Slovenije v več mandatih in kot predsednik društva za kakovost v gospodarskih organizacijah je naredil veliko za razvoj in pospeševanje izobraževanja odraslih v gospodarstvu.

Štefan Huzjan

dipl. sociolog, je vodil ADS šest let in ga pripeljal od majhne in šibke organizacije do programsko in organizacijsko urejenega ter samostojnega in aktivnega stanovskega združenja. Spodbudil je ustanavljanje podružnic in komisij, začel izdajati informacijski bilten za člane društva z naslovom Informacije ADS.

Milena Kulovec

kot svetovalka za izobraževanje na Zadružni zvezi Slovenije je bila nosilka zelo uspešnega projekta izobraževanje kmečkih žena, s katerim je pripomogla k pospeševanju tega izobraževanja v Sloveniji.

Dr. Ivan Kejžar

profesor za Organizacijo izobraževanja na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju. Je eden pionirjev razvoja izobraževanja odraslih pri nas in tako tudi razvoja ADS. Dobitnik več nagrad na področju izobraževanja odraslih.

Dr. Ana Krajnc

dipl. psihologinja in pedagoginja, ustanoviteljica študija andragogike na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, redna profesorica za andragogiko, predsedujoča Zvezi Andragoških društev Jugoslavije v enem mandatu (1982–1984), pobudnica za ustanovitev Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, zdaj predsednica Zveze društev Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Dobitnica najvišjih strokovnih priznanj na področju andragogike. Ustanoviteljica prve slovenske andragoške revije Andragoška spoznanja.

Marjan Lah

(že pokojni), dolga leta na vodstvenih položajih Zveze delavskih univerz Slovenije, v času njegovega vodenja je bila to zelo močna strokovna organizacija, ki je odločilno vplivala na razvoj izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Lučka Lešnik

dipl. pedagoginja, dolga leta odgovorna urednica časnika "Šolski razgledi", kot novinarka naklonjena filozofiji in praksi vseživljenjskosti učenja in s tem tudi izobraževanju odraslih. Med pobudniki za ustanovitev Univerze za tretje življenjsko obdobje.

Mag. Jožef Miklavc

kot podsekretar v Ministrstvu za šolstvo in šport je izjemno zaslužen za razvoj izobraževanja odraslih v prvih obdobjih po osamosvojitvi Slovenije. Odigral je bržkone najpomembnejšo vlogo pri snovanju in ustanovitvi Sektorja za izobraževanje odraslih na Ministrstvu, ki ga je tudi v začetku vodil. To so bile podlage za nadaljnje sistemske ukrepe, ki so sledili v naslednjih letih.

Mag. Franci Pivec

je bil prvi minister za izobraževanje v Sloveniji, ki je pokazal posebno razumevanje za razvoj izobraževanja odraslih in andragogiko. V času njegovega ministrovanja ob koncu osemdesetih let je začela delovati Komisija za izobraževanje odraslih pri Ministrstvu, ki se je je redno udeleževal, na njej aktivno sodeloval in tudi podpiral razvojne projekte; ti so bili podlaga za kasnejši raziskovalni elaborat Konceptija in strategija izobraževanja odraslih (2000).

Ana-Marija Pušnik

izjemno prizadevna in uspešna tajnica ADS v dveh mandatih, ko je bil sedež društva v Mariboru. Aktivna članica in pobudnica mnogih, med temi tudi družabnih dejavnosti v podružnici ADS v Mariboru, ki je bila prva v Sloveniji; bila je njen spiritus agens.

Mirjam Sattler Perovič

(že pokojna), dipl. pedagoginja, je zgled za to, kako naj andragog deluje v lokalnem okolju. Je ustanoviteljica Agencije Tolminska, ki je bila hkrati turistična agencija in zasebna ustanova za izobraževanje odraslih in s koncesijo izvajalka programov srednješolskega izobraževanja za gostinske, turistične in ekonomske poklice. V programe Agencije Tolminska je bilo vključenih okoli 1300 odraslih.

Dr. Dušan Savičević

(že pokojni), redni profesor na Filozofski fakulteti beograjske univerze, eden najvidnejših, če ne najpomembnejši nosilec jugoslovanske andragogike, ki je vodil številne teoretične in razvojne projekte doma in v tujini, aktivno sodeloval pri delu nacionalnih in mednarodnih konferenc in srečanj, bil sodelavec UNESCO-ja, OECD-ja in Sveta Evrope, član uredništev domačih in mednarodnih revij, bil gostujoči profesor v številnih tujih univerzah, obiskal andragoške ustanove na vseh kontinentih - skratka svetovljan na našem področju.

Dunja Simšič

zelo aktivna tajnica ADS v letih 1975-1980, sicer tudi vodja skupine za splošno izobraževanje pri Zvezi delavskih univerz Slovenije ter sodelavka Ministrstva

za šolstvo, znanost in šport in Zavoda Republike Slovenije za šolstvo. Še posebno aktivna je bila pri organiziranju visokošolskega izobraževanja odraslih v Sloveniji, ki je potekalo v sodelovanju s Fakulteto za industrijsko pedagogiko na Reki, ko še nismo imeli programa andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Dr. Alenka Šelih

dipl. pravnica, redna profesorica Pravne fakultete ter zaslužna profesorica Univerze v Ljubljani in redna članica Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Še posebej in izrecno zagovarja in podpira zahtevo, da mora družba zagotavljati izobraževanje tudi za odrasle osebe s posebnimi potrebami; sodelovala je pri iskanju sistemskih in praktičnih rešitev zanje. Kot predsednica Sveta Andragoškega centra Slovenije in potem se je zavzemala za uveljavitev družbenega položaja in možnosti izobraževanja odraslih, vplivala na povečanje ugleda izobraževanja odraslih in strokovne avtonomije andragogike ter krepila pomen andragoške stroke in njeno veljavo v odnosu do politike in upravnih struktur.

Mag. Jože Valentinčič

(že pokojni), mag. pedagogike, prvi predsednik ADS in bo kot tak trajno zapisan v zgodovino razvoja izobraževanja odraslih v Sloveniji. Je pravi in pristni pionir izobraževanja odraslih in predvsem nosilec njegovega razvoja v praksi v Sloveniji, še posebno v času, ko je začelo delovati ADS. Odločilno vlogo je imel tako pri razvijanju izobraževanja odraslih v delavskih univerzah kot tudi v šolah; na obeh področjih je imel dolga leta vodstveni položaj. Ob Tilki Blaha je Jože Valentinčič drugi nosilni steber, ki je postavil trdne temelje vsemu nadaljnjemu delovanju ADS.

Dr. Peter Vencelj

(že pokojni), po stroki matematik in fizik, po dejavnosti raziskovalec in redni profesor na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani. Kot minister za šolstvo in šport v prvi slovenski vladi v letih 1990 do 1992 je z vrsto sistemskih ukrepov, ki sta jih sprejela ministrstvo in vlada, odločilno vplival na pospešitev razvoja izobraževanja odraslih v Sloveniji. Ti ukrepi so bili: ustanovitev sektorja za izobraževanje odraslih na Ministrstvu za šolstvo

in šport, odobritev sredstev za izobraževanje odraslih v proračunu Republike Slovenije ter ustanovitev Andragoškega centra Slovenije, to pa so bile podlage za nadaljnje sistemske ukrepe, ki so sledili v naslednjih letih.

Mag. Marija Velikonja

od leta 1974 nenehno navzoča v izobraževanju odraslih v Sloveniji, hkrati pa tudi v ADS, kjer je soorganizirala izobraževanje andragogov in andragoških delavcev in bila tudi sourednica informativnega glasila Informacije ADS, zadnja leta pa e-informativnega glasila ADEES. Za svoje delo pri izobraževanju odraslih je prejela številna priznanja - tako ADS in Zveze andragoških društev Jugoslavije ter tudi nagrado Republike Slovenije za področje šolstva za življenjsko delo v vzgoji in izobraževanju.

Marija Vogrič

(že pokojna), dipl. pedagoginja, pobudnica in nosilka številnih zamisli in akcij za razvoj izobraževanja odraslih. Prva predsednica in ustanoviteljica zelo aktivne Sekcije za učno in izobraževalno tehnologijo (1984) in nosilka številnih projektov na tem področju, tako izobraževalnih kot tudi organizacijsko-izvedbenih. V praksi je izpeljevala novo organizacijsko shemo in členitev ADS in njegov razvoj ter decentralizacijo delovanja na podružnice, sekcije in komisije. Tudi predsednica Komisije za politiko in sistem izobraževanja odraslih ter pobudnica ustanovitve podružnice za Obalno-Kraško območje in njena zelo aktivna članica in organizatorica. Ustvarjalka projektov, ki so temeljili na uporabi avdio-vizualnih sredstev. Prva dobitnica najvišjega republiškega priznanja v vzgoji in izobraževanju – Žagarjeve nagrade – za področje izobraževanja odraslih (1982).

Med aktivnejšimi članicami ADS sta vsa ta leta Olga Drofenik (levo) in Sonja Klemenčič (desno), na sredini dolgoletni predsednik ADS dr. Zoran Jelenc

DOGODKI, SPOMINI, ZANIMIVOSTI

Podružnica ACS v Mariboru v letih od 1981 do 1986

Podružnica je bila ustanovljena leta 1981, pobudo zanjo je dala dr. Ana Krajnc, predsednica podružnice pa je postala Jasna Dominko Baloh. To je bila prva podružnica društva, zgleden primer za ustanavljanje drugih podružnic. Tedaj je v njej sodelovalo 80 aktivnih članov, sestajali so se enkrat mesečno. Organizirala je nekaj odmevnih razprav in posvetov v Mariboru. Najpomembnejša je bila organizacija Letnega posveta andragogov Jugoslavije leta 1983. Posvet je potekal v Hotelu Slavija, pri organizaciji je ADS tesno sodelovalo s člani podružnice v Mariboru.

Jasna Dominko Baloh

S podružnice Kraško-Obalne regije

S prijetnimi občutki se spominjam prehojene poti med študijem in delovanjem na področju izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja. Številni ljudje, ki sem jih srečevala, so me bogatili, presenečali z bogatimi izkušnjami in dragocenim strokovnim znanjem. Vabilu iz podružnice ADS za Kraško-Obalno regijo, ki je delovala v Kopru od 1984 dalje, sem se odzvala z veseljem in obilico radovednosti. Od takrat dalje smo skupno delovali, ustvarjali nove podlage za pridobivanje teoretičnega in strokovnega znanja po različnih poteh. Leta bežijo prehitro, vse in vsi se spreminjamo, a kljub temu spomini in naša prijateljstva ostajajo živa in nepozabna.

Breda Podboj

Kako sem postal predsednik ADS

Bilo je aprila 1977, ko me je Tine Kopač, tajnik SICS (Skupnost izobraževalnih centrov Slovenije) obvestil, da bo 20. 5. 1977 v Mariboru letna skupščina ADS. Predlagal mi je, da se kot člana UO SICS udeleživa tega zborovanja kot predstavnika izobraževanja odraslih v podjetju. Bil je mnenja, da bi bilo dobro

izpostaviti probleme izobraževanja odraslih, s katerimi se srečujemo ljudje, ki nismo andragogi, niti zaposleni na šolah in Delavskih univerzah. Bila sva aktivna na zboru andragogov. Malo zanimanja je bilo zaznati za težave, ki so bile vezane na uvajanje, usposabljanje in izpopolnjevanje zaposlenih, raziskovanje izobraževalnih potreb med zaposlenimi, merjenje učinkov izobraževanja, uporabo sodobnih AV pripomočkov, če navedem le nekatere, s katerimi sem se ukvarjal kot sociolog v vlogi direktorja izobraževalnega centra LB, seveda v sodelovanju z nekaterimi učenci in sodelavci Ivana Bertonclja.

Bil je majski dogodek, pri katerem so zbrani v prvem delu srečanja razpravljali o sistemskih in finančnih zadevah na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji. Sledil je odmor. Tinetu sem predlagal, da zapustiva zbor, ker so v drugem delu srečanja imeli andragogi točki: odločanje o programu dela ADS in volitve. Še nisem vstal, ko je k meni prišla dr. Ana Krajnc s sodelavko (Tilka Blaha) in me vprašala, če bi bil pripravljen sprejeti vlogo predsednika ADS. Mislil sem, da se šali, kot prijetna oseba mi je bila znana še iz časov, ko je bila zaposlena na Inštitutu za sociologijo kot raziskovalka, jaz pa sem kot študent delal raziskavo za diplomsko nalogo. Nenavadno se mi je zdelo, da bi prevzel vodenje delovanja društva, ko pa nisem član in andragog.

Medtem so me kolegi poročevalci seznanili s stanjem v ADS, in sicer:

- kaj je bilo načrtovano in neuresničeno,
- da je organizacija slabo strukturirana in
- da ni dovolj osredotočena na razumevanje in potrebe tistih, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih.
- prav tako so odnosi z okoljem še vedno nerazviti, saj se ne prilagaja- jo spreminjajočim se okoliščinam,
- so interesi zelo različni, zato je slog v vodenju društva in privlačnost društva težko doseči.

Težave društva se mi kot sociologu niso zdele nerešljive.

Ana me je kasneje prepričala z argumenti, da sem potem rekel – dobro, bom sprejel vlogo predsednika, če se bodo s tem prisotni strinjali. Prepričala me je z dejstvi: da je sociologijo povezala z andragogiko, kot jaz; da se društvo v nekaterih pogledih ustanavlja na novo, ker od prve ustanovitve leta 1968

dejavnosti društva ni bilo zaznati; da je potrebno v društvo vključevati tudi ljudi, ki delajo v izobraževalnih centrih; da sva kot predstavnika SICS izpostavila bistvene probleme v andragoški praksi; da je potrebno ADS na novo oživeti, ker imam organizacijske izkušnje z ICLB (Izobraževalnim centrom v LB); Tilka pa je dodala, da bom imel vso podporo članov, ki so zelo zainteresirani za dejavno in prepoznavno andragoško društvo v Sloveniji, obenem pa tudi za tvorno sodelovanje z Zvezo andragoških društev Jugoslavije. Te *“zainteresirane člane”* sem poznal, saj sem z njimi sodeloval v drugih nalogah, zlasti nekatere: I. Grebenc, A. Kukovica, M. Malovrh, J. Recer, D. Simšič in J. Smerdelj, ki so bili predvideni za člane izvršnega odbora društva. Iz poročila poročevalca o volilnem rezultatu je bilo slišati, da med prisotnimi ni bilo nikogar proti moji kandidaturi in da sem bil soglasno izvoljen za predsednika društva. Tine je ta nenavadni dogodek komentiral takole - nazaj v Ljubljano bom vozil zelo previdno, ker bom peljal predsednika. Jaz sem mu pa pojasnil, da pelje človeka, ki bo s sporazumevalnimi spretnostmi pomagal članom društva doseči kar največ v njihovih prizadevanjih, da bodo na področju izobraževanja odraslih dosegli več, kot bi sami v različnih organizacijah.

3. Kongres andragoškega društva Jugoslavije na Ohridu leta 1980. Prva z desne je dr. Ana Krajnc, četrti pa Štefan Huzjan

Nekajletne bogate izkušnje vodenja sem uveljavljal tudi v ADS od 1977 do 1982. Razumel sem govornike na zboru, kako se sedanost razvija v prihodnost, zato mi ni bilo težko predvideti razvoj dogodkov v prihodnosti in začutiti posledice tega zase (v sprejeti vlogi) in za člane ADS. Zaznal sem potrebo po revitalizaciji društva, sodelavcem pa znal predstaviti nove poti delovanja, saj so jih razumeli in sprejeli za svoje. Da ne bi taval, sem postavil dovolj visoke, toda realne cilje z jasnimi smernicami za delo. Prioriteto sem dal stvarjem, ki so bile hkrati pomembne in nujne. Zbiral in analiziral sem različne informacije, odločal pa največkrat na podlagi intuicije. V vlogi organizatorja sem spremljal potek dela, bil pozoren na skupne in parcialne interese, ugotavljal želje in potrebe po pridobivanju znanja za organizatorje izobraževanja v podjetjih in zavodih ter društvih, številne naloge pa sem delegiral z jasnimi pojasnili izvoljenim članom društva in celo svojim sodelavcem v izobraževalnem centru, ker tam je bil sedež društva in nekaj zaposlenih z andragoško izobrazbo.

Neuradna donatorska vloga ICLB je omogočila, da so bili leta 1977 prostorski, administrativni in finančni pogoji dela v ADS na pričakovanem nivoju in tudi primerno mesto za razna srečanja z vidnimi andragogi iz drugih republik Jugoslavije in člani SADJ (Savez andragoških društava Jugoslavije). V prostorih ICLB, so tekle priprave raznih dogodkov, organizacija tečajev, posvetovanj in nastopov na kongresih doma in v tujini. Dr. Ana Krajnc je bila ambasadorica, ki nas je zastopala v tujini. Z internim glasilom smo informirali člane o dogajanjih v društvu. Uspel sem priti do zastavljenega cilja z dobrimi sodelavci, ki so mi sledili in izpolnjevali zastavljene naloge. Imel sem občutek, da sem z vodenjem dal številnim članom občutek pomembnosti in potrebnosti, spoznanje zakaj delamo, z nalogami, ki so se izvedle in dobil sem občutek, da lahko vlogo predsednika društva prepustim nekomu, ki bo zastavil nove cilje in jih uresničeval z novo ekipo. Z veseljem sem 1982 leta vlogo predsednika predal Stanki Zupan, ki je svojo vlogo že leto kasneje predala Zoranu Jelencu. S svojim delom je Zoran resnično ustvaril novo poglavlje v organiziranosti delovanja društva.

Nisem pa predal Arhiva ADS, ki sem ga prejel leta 1977, hranil sem ga v ICLB v prepričanju, da je na najbolj varnem mestu. Leta 1986 sem Zoranu Jelencu, ki je bil predsednik društva, predlagal predajo arhiva ustrezni instituciji po

zahtevanem protokolu. Omenil sem mu, da sem v LB prevzel nov izziv – spodbujanje in nagrajevanje inovativnih v 12.000 članskem kolektivu in bom delal v razvojnem sektorju. Izobraževalni center pa bo vodila verjetno Gita Košak. Po letnem dopustu so me v novem sektorju obiskali bivši sodelavci iz ICLB in povedali, kako so se upirali zahtevi, da je potrebno vse počistiti in ves arhiv ICLB, in s tem tudi arhiv ADS, uničiti.

Štefan Huzjan

Z leve Slavica Černoša, dr. Janko Muršak, dr. Ana Krajnc, dr. Jože Valentinčič, Olga Drogenik, dr. Zoran Jelenc

Nastajale so prve informacije za člane

Leta 1979, ko sem prišla kot pripravnica v Izobraževalni center Ljubljanske banke na Riharjevo, sem dobila med drugim tudi nalogo, da novice iz Andragoškega društva in nekatere dogodke iz takratnih izobraževalnih centrov v delovnih organizacijah ter delavskih univerz razvrstim na eni ali dveh, običajno ne več kot treh straneh ter vse to pripravim za objavo pod naslovom *Informacije*. Še vem, da sem imela v začetku veliko dela z naslovom, s samolepilnimi večjimi črkami s folije (letraset) na papir. Ko je bila osnovna oblika glave narejena, smo jo kombinirali vsakič s stranjo z besedilom, ker takrat so bili že precej kvalitetni fotokopirni stroji. Mislim, da so bile Informacije poslane članom enkrat mesečno. Kasneje so nastale vsem verjetno bolj poznane Novičke.

Hilda Dijak Vogrič

Društvo, moj strokovni dom

Ko sem se po diplomi leta 1977 zaposlila, sem se znašla v podjetju, kjer sem bila med okrog 2000 zaposlenimi edina andragoginja, družbo so mi delali le trije inštruktorji, ki so skrbeli za praktično usposabljanje zaposlenih, vendar niso imeli nobene pedagoške izobrazbe. Vodstvo podjetja me je imenovalo za vodjo izobraževalnega centra (ki ga je bilo treba šele ustanoviti) in mi naročilo, naj pripravim in verificiram nov javni srednješolski program za potrebe podjetja. Ob zame takrat zahtevnih nalogah, bila sem pač začetnica, v podjetju nisem našla nikogar, s katerim bi lahko razpravljala o strokovnih vprašanjih ali dobila potrebne nasvete. Čisto slučajno mi je v roke prišlo vabilo za udeležbo na nekem seminarju za organizatorje izobraževanja, ki ga je organizirala tedanja Višja šola za organizacijo dela v Kranju. Seminarja sem se z veseljem udeležila in tu sem spet našla *“svoje ljudi”* - take, ki so se v različnih podjetjih in ustanovah ukvarjali z načrtovanjem in izvajanjem izobraževanja zaposlenih. In na tem seminarju so delili tudi pristopne izjave za včlanitev v Andragoško društvo Slovenije. Ne spomnim se natančno, ali sem se za vključitev odločila takoj ali po razmisleku, vsekakor pa sem v društvu našla polje strokovnega sodelovanja s številnimi andragoškimi delavci iz cele Slovenije. V društvu sem spletla mrežo odličnih strokovnih prijateljev, s katerimi smo se tako ali drugače srečevali pri delu v izobraževanju odraslih praktično celo mojo delovno dobo, da ne govorim o tem, da se z marsikom srečujem še danes, ko sem že upokojena. Veliko let, celo desetletij, ko je bilo za strokovne razprave in izmenjavo mnenj precej manj možnosti kot danes, sem Andragoško društvo Slovenije imela za svoj strokovni dom. Zato ni čudno, da sem iz začetne poslušalke in prejemnice informacij od drugih, kasneje tudi sama prevzela bolj aktivne vloge, pa naj je šlo za organizacijo različnih posvetovanj ali tajniško delo, saj sem na ta način vsaj deloma povrnila društvu to, kar mi je dalo.

Sonja Klemenčič

Pomen izobraževanja odraslih v moji občini

Pogled v pretekla leta pokaže, kako pomembno vlogo je odigralo ADS, in to ne samo v času, ko je bilo edina razvojna in stanovska organizacija, ampak tudi kasneje, ko je bil ustanovljen Andragoški center Slovenije. Po njegovi ustanovitvi smo se v ADS osredotočili na nova področja in vsebine, kjer smo orali ledino. Eno od teh je proučevanje položaja in spodbujanje razvoja izobraževanja odraslih v lokalni skupnosti. V projektu z naslovom *Pomen izobraževanja odraslih v moji občini*, potekal je v letih 2015 in 2016, je ob ACS sodelovalo tudi ADS. Projekt sta vodili Olga Drofenik in Ida Srebotnik. Ponosni smo na to, da nam je uspelo predstaviti položaj izobraževanja odraslih v naših občinah in na tej podlagi z župani izbranih slovenskih občin izobraževanje odraslih postaviti v žarišče zanimanja na lokalni ravni.

In še nekaj je ključno pri delovanju ADS v zadnjem desetletju. Kot stanovska organizacija imamo to prednost, da lahko tudi kritično spremljamo dogajanje na področju izobraževanja odraslih in opozarjamo na slabosti. Druge stanovske nacionalne organizacije so, po naravi stvari, usmerjene predvsem v zagotavljanje prednosti za svoje člane, nacionalne razvojne ustanove pa so pod primežem financerjev in njihovih zahtev. V ADS nam neodvisnost od finančnih in političnih elit omogoča delo naših članov in njihova ekspertna znanja.

Olga Drofenik

Ob praznovanju 30-letnice

V letih od 2000 do 2004 je društvu predsedovala Melita Cimerman. Spominja se praznovanja 30-letnice ADS, ko so organizirali tudi posvet, kjer so obravnavali še danes zelo aktualne teme: *Upokojitev kot nov življenjski izziv, Znanje za razvoj ljudi in krajev ter Starejši kot neodkriti zaklad v izobraževanju odraslih*. Pa naj še kdo reče, da nismo bili že takrat andragogi pred časom.

Zapis po pripovedi Melite Cimerman

2-1960/1970

Dr. Franc PEDIČEK iz Peda
"O vzgoji odnosov med spo

